

Tematické okruhy státní závěrečné zkoušky pro bakalářský studijní program B 3922 Ekonomika a řízení průmyslových systémů, obor 6208R123 Ekonomika a management v průmyslu

I. EKONOMIKA PODNIKU

1. Právní formy podnikání (organizačně právní formy podnikání, typy obchodních korporací, ručení za závazky, založení a vznik obchodní korporace, orgány obchodních korporací, základní kapitál, vklad společníka, rozdělení zisku, popř. úhrada ztráty, zrušení a zánik obchodní korporace). Základní rysy živnostenského podnikání v ČR.
2. Rozvaha podniku a její význam ve finančním řízení, majetková a kapitálová struktura podniku, zásady udržování finanční stability podniku.
3. Dlouhodobý hmotný majetek (pojem, oceňování, odpisování účetní a daňové, hospodaření s tímto majetkem, účtování pořízení i vyřazení DHM, opravy a udržování a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku vč. jejich účtování, zákonná rezerva na opravy hmotného majetku).
4. Dlouhodobý nehmotný majetek (pojem, oceňování, odpisování, účtování pořízení i vyřazení DNeM).
5. Oběžný majetek podniku (struktura oběžného majetku, hospodaření s ním, řízení pracovního kapitálu).
6. Zásoby v podnikatelském subjektu (struktura zásob, oceňování zásob při pořízení, popř. při spotřebě, účtování pořízení a úbytků nakupovaných zásob – způsob A a způsob B účtování o zásobách, metody řízení zásob v podniku, tvorba normativů zásob, způsoby hodnocení využití zásob).
7. Pohledávky z obchodních vztahů (řízení pohledávek, faktory ovlivňující výši pohledávek, ukazatele využití pohledávek, riziko v rámci obchodních vztahů podniků, možnosti jeho eliminace, posouzení platební schopnosti podniků, použití zajišťovacích instrumentů při řízení pohledávek, nedobytné pohledávky a možnosti jejich řízení).
8. Náklady a výnosy, výsledek hospodaření podniku a jeho struktura (účetní a daňové pojetí nákladů, charakteristika výkazu zisku a ztráty (výsledovky), struktura a klasifikace nákladů, druhové členění nákladů, jeho význam a využití při kontrole a řízení nákladů).
9. Členění nákladů podle vztahu ke změně objemu výkonů (fixní a variabilní náklady, bod zvratu, příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku).
10. Úloha a využití kalkulací v podmínkách tržní ekonomiky (podstata kalkulačního členění nákladů, základní pojmy používané v teorii kalkulací, struktura kalkulací, kalkulační vzorec s ohledem na účel využití kalkulací, obecný kalkulační vzorec, druhy kalkulací – klasifikace a charakteristika druhů kalkulací z hlediska jejich funkce v ekonomickém řízení, kalkulační metody).
11. Daňová soustava v ČR (daně přímé a nepřímé, základní charakteristika principů daně z příjmů právnických a fyzických osob a daně z přidané hodnoty).
12. Základní principy podvojného účetnictví pro podnikatele (právní úprava systému účetnictví pro podnikatele, funkce účetnictví, obecně uznávané účetní zásady, metodické nástroje a funkce účetnictví – dokladovost, inventarizace, jednotnost oceňování, podvojný a souvztažný zápis, soustava účtů, účetní knihy a účetní výkazy).
13. Účetní závěrka a účetní uzávěrka (obsah účetní závěrky, práce spojené s účetní uzávěrkou, charakteristika postupu při uzavírání a otevírání účetních knih), význam rozvahy a výkazu zisku a ztráty ve finančním řízení a rozhodování podniku.
14. Vybrané otázky z manažerského účetnictví (jeho charakteristika a funkce, základní principy a funkce vnitropodnikového účetnictví, způsoby tvorby okruhů vnitropodnikového účetnictví, vnitropodnikové ceny).
15. Cash flow (příjmy a výdaje podniku, jejich věcný a časový nesoulad s výnosy a náklady, podstata přímého a nepřímého způsobu výpočtu cash flow, metodika výpočtu cash flow nepřímým způsobem v účetnictví podnikatelů).
16. Hodnocení finančního zdraví podniku (vertikální a horizontální analýza absolutních ukazatelů, rozvahy a výkazu zisku a ztráty, poměrové ukazatele, rozdílové ukazatele, soustavy ukazatelů,

problémy spojené s vypovídací schopností některých údajů účetnictví ve vazbě na používanou metodiku účetnictví).

17. Řízení likvidity (řízení krátkodobého finančního majetku, nástroje pro řízení likvidity – nástroje pro financování nedostatku zdrojů, nástroje pro finanční investování, speciální nástroje pro řízení likvidity).
18. Investice (podstata, oblasti investičního rozhodování, specifika investičního rozhodování, časová hodnota peněz ve finančním rozhodování podniku, riziko ve finančním rozhodování podniku).
19. Hodnocení ekonomické efektivity investičních projektů (návratnost, čistá současná hodnota, podstata jednoduchého a složeného úrokování, využití ve finančním řízení a rozhodování podniku).
20. Právní úprava likvidace (likvidátor, průběh likvidace a povinnosti likvidátora), právní úprava insolvenčního řízení v ČR (průběh insolvenčního řízení).

II. MANAGEMENT

1. Vymezení managementu podniku, definice a základní znaky-4E podle Druckera, podoblasti rizik, krize, inovací, personální, finanční, výroby. Úrovně managementu/manažerů a potřebné dovednosti a schopnosti pro jednotlivé úrovně, manažerské role podle Mintzberga.
2. Vývoj teorií managementu (klasický, behavioristický, vědecký, empirický), přední osobnosti a názory jednotlivých směrů, základní odlišnosti teorií a jejich vliv na současnou manažerskou praxi.
3. Hlavní manažerské funkce sekvenční a paralelní, jejich náplň. Plánování, základní etapy. Organizování, delegování, týmová práce. Podnikové organizační struktury, jejich charakteristika, silné a slabé stránky, vhodné využití v praxi.
4. Vývoj názorů na vedení zaměstnanců ve 20. století, silné a slabé stránky názorů. Motivace pracovníků, teorie potřeb, základní teorie motivace.
5. Význam lidských zdrojů pro podnik, subjekty personálního managementu a jejich role, analýza pracovního místa a její využití v dalších činnostech personálního managementu, pracovní podmínky, ergonomie.
6. Personální strategie, personální politika (její oblasti), personální plány, vazby mezi těmito dokumenty, interní a externí podmínky řízení lidských zdrojů, činnosti personálního útvaru.
7. Získávání, výběr a rozmístění pracovníků, zjišťování potřeb, popis a specifikace pracovního místa, metody výběru, typy a význam adaptace pracovníků, ukončování pracovního poměru. Vzdělávání a rozvoj, metody vzdělávání na pracovišti a mimo pracoviště, trendy.
8. Hodnocení pracovníků, význam, metody, přínos hodnocení pro zaměstnavatele a přínos pro zaměstnance. Odměňování pracovníků, zásady a funkce systému odměňování, mzdovotvorné faktory, typy mezd.
9. Obsah a funkce marketingu v řízení průmyslové firmy, subjekty trhu, spotřebitelský a průmyslový trh, segmentace zákazníků, marketingový informační systém, marketingový výzkum.
10. Nástroje marketingové analýzy, cíle, metody a nástroje pro analýzu konkurenčního okolí a makrookolí firmy. Analýza vnitřního potenciálu podniku a její nástroje.
11. Strategický marketing a jeho význam v manažerském rozhodování, konkurenční výhoda – zdroje pro dosahování a udržení konkurenčních výhod, marketingový mix. Vazba mezi strategií firmy a marketingovou strategií.
12. Úkoly a cíle řízení výroby (operativní, taktické, strategické). Možnosti uspořádání výrobních procesů. Činitelé výrobních procesů a jejich charakteristika. Řízení materiálových toků ve výrobní organizaci. Časový fond, disponibilní kapacita výrobních zařízení. Možnosti snižování doby přestavby a výměny nástrojů u výrobních zařízení.
13. Výrobní takt, cyklus, výkon, kapacita. Principy štíhlé výroby. Zdroje plýtvání ve výrobě. OEE, hodinová stabilita, průběžná doba výroby, dobrý kus na poprvé, plnění dle plánu, produktivita výrobních ploch. Nástroje štíhlé výroby (5S, Kaizen, Jidoka, Poka – Yoke, Heijunka).
14. Řízení údržby podniku. Základní druhy údržby a jejich charakteristika. Možnosti provádění oprav. Koncepce TPM, princip, postup zavádění, omezení. Hodnocení celkové efektivity údržby a jednotlivých činností. Hodnocení celkové efektivity zařízení, výpočet, hodnocení, možnosti zlepšení.

15. Vymezení logistického řízení, cíle logistického řízení, optimální vs skutečná úroveň logistických služeb, základní principy logistického řízení, nejnovější trendy.
16. Logistické řízení nákupu, nákupní situace, fáze nákupního procesu a jejich náplň, pravidelné hodnocení dodavatelů. Logistické řízení distribuce, důvody rozvoje, struktura distribučních řetězců, příklady řešení.
17. Logistické řízení výroby, systémy MRP a jejich vývoj. Koncepce a nástroje JIT, systém kanban, Teorie omezení, proces neustálého zlepšování, systém DBR.
18. Řízení zásob, důvody udržování zásob, metody klasifikace a řízení zásob. Balení a manipulace, manipulační jednotky a prostředky. Skladové hospodářství, skladové operace a technologie. Doprava a přeprava, členění a výběr druhu dopravy.
19. Exaktní metody rozhodování, matematické programování, lineární, nelineární programování a používané algoritmy pro jejich řešení, základní věta lineárního programování, typy úloh lineárního programování a jejich specifika.
20. Strukturální analýza výrobně spotřebních vztahů a její význam, síťová analýza a operativní řízení návazných procesů.

III. PRŮMYSLOVÉ TECHNOLOGIE

1. Vsázkové suroviny pro výrobu surového železa, železné rudy, vlastnosti rudných surovin, vysokopecní koks a jeho vlastnosti, struskotvorné přísady.
2. Příprava vsázky pro výrobu surového železa, homogenizace, aglomerace a peletizace vysokopecní vsázky.
3. Výroba surového železa, popis vysokopecního závodu, hlavní části vysoké pece, oxidační a redukční procesy ve vysoké peci.
4. Vznik strusky a její význam pro vysokopecní pochod, druhy surových želez.
5. Výroba oceli v kyslíkových konvertorech, zařízení a výrobní technologie, oxidační a redukční procesy, typy kyslíkových konvertorů.
6. Výroba oceli v elektrických obloukových pecích (EOP), EOP s přímo působícím obloukem, zařízení a výrobní technologie, stejnosměrné EOP.
7. Mimopecní zpracování oceli, technologie sekundární metalurgie, rafinace kovu inertními plyny, přidávání přísad do tekuté oceli, pánvová pec, vakuové zpracování oceli.
8. Odlévání oceli, odlévání do kokil, plynulé odlévání oceli, zařízení a technologie plynulého odlévání oceli.
9. Tváření kovů, rozdělení tvářecích procesů podle použité technologie a tvářecí teploty, tvářecí teplota, typy ohřevu a ohřívací pece.
10. Válcování, rozdělení válcovacích tratí podle konstrukce válcovací stolice (počtu válců ve stolici), způsobu otáčení válců, uspořádání stolic a druhu vývalků.
11. Zařízení a technologie válcování tvarových vývalků, drátu, tlustých plechů, pásů a bezešvých trub.
12. Kování, výchozí materiály, volné kování a jeho operace, zápustkové kování, kovací stroje.
13. Tváření za studena, povrchové úpravy před tvářením za studena, válcování za studena, tažení drátů a tyčí, protlačování.
14. Slévárenství, příprava formy, výroba modelů, formovací směsi, technologie výroby forem a jader.
15. Odlévání do trvalých forem, tlakové a nízkotlaké lití, odstředivé lití, příklady aplikací jednotlivých výrobních technologií.
16. Slévárenské pochody, zařízení pro tavení a odlévání kovů, čištění a apretace odlitků. Slévárenské slitiny železa s uhlíkem, slévárenské slitiny neželezných kovů.
17. Technologie hutní druhovýroby, technologie výroby pružin, materiál, rozdělení pružin.
18. Technologie výroby ocelových lan, drátěných tkanin a šroubů, materiál, rozdělení a využití.
19. Strojírenské technologie, soustružení, frézování, vrtání, vyhrubování, vystružování, vyvrtávání.
20. Hoblování, obrážení, protahování, protlačování, broušení, dokončovací operace, dělení materiálu.

Doporučené studijní materiály (dostupné z katedrálních stránek v části Studijní opory):

- ČAMEK, L., FABÍK, R. Metalurgické technologie. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2013.
- NÉTEK, V. Technologie hutní druhovýroby. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2013.

- ČEP, R. Technologie II – 2. díl. Ostrava: VŠB – TU Ostrava.